

ІНВЕСТУВАННЯ БІЗНЕС-АНГЕЛАМИ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

Бізнес-ангели (англ. business angel) – це приватні неформальні інвестори, що вкладають засоби у маловідомі молоді компанії, як правило, без застави, в очікуванні зростання їх вартості [2].

Серед найбільш вдалих міжнародних проєктів бізнес-ангелів можна відмітити Google, Apple, Amazon.com [2].

Правове положення вітчизняних бізнес-ангелів законодавством не визначено, що є причиною гальмування розвитку системи приватного інвестування в Україні [1]. В Україні серед представників бізнес-ангелів можна виділити Асоціацію приватних інвесторів України, 908.vc, UAngel, UAban.

Бізнес-ангели мають шість основних переваг у порівнянні з інвестиційними фондами:

- інвестиційний процес, що здійснюється приватними інвесторами, зазвичай є більш гнучким, ніж той, що здійснюється інвестиційним фондом, і часто швидшим;
- витрати на належну перевірку та переговори, а також на моніторинг реалізації інвестицій діловими ангелами майже завжди нижчі, ніж у випадку з фондом венчурного капіталу;
- приватні інвестори, оскільки вони вкладають власні гроші, зазвичай є більш гнучкими партнерами, ніж фонди;
- бізнес-ангели, як правило, є підприємцями, а не фінансистами, що часто буває у представників фондів;
- у випадку з бізнес-ангелами під час інвестування не потрібно чітко визначати варіанти виходу;
- ділові ангели частіше, ніж фонди, враховують особистість, манеру та погляди засновника компанії [3].

Світовий досвід фінансування інноваційних проєктів свідчить, що мінімальний розмір інвестицій венчурних фондів становить 2–7 млн. доларів, тоді коли приватний інвестор може вкласти від 5–10 тис. доларів [2].

Бізнес-ангели інвестують групами або самостійно. У США такі групи інвесторів називають синдикатами.

Що стосується групових інвестицій, є два можливих рішення:

- один з інвесторів або інвестиційний брокер діє від імені всієї групи (синдикату);
- кожен з інвесторів веде переговори самостійно.

У кожному разі витрати будуть покриватися всіма інвесторами солідарно. Перший із описаних шляхів найчастіше використовують організації, що асоціюють бізнес-ангелів. Другий шлях відбувається, коли до переговорів залучено кілька приватних інвесторів, один з яких є провідним інвестором.

Бізнес-ангели найчастіше використовують підтримку консультантів у галузі інвестицій, юридичної справи та бухгалтерського обліку.

Бізнес-ангели не обмежуються певною фазою розвитку компанії. Вони інвестують у стартапи, проєкти або компанії на кожному етапі розвитку.

Всупереч поширеній думці, бізнес-ангели інвестують не лише в проєкти або компанії, які перебувають на ранніх стадіях розвитку. Їх метою також є компанії, які працюють на ринку тривалий час. Бізнес-ангели можуть забезпечити таку компанію коштами, наприклад, для запуску нової виробничої лінії, виходу на новий сегмент ринку або завершення роботи над розробленим продуктом або технологічним рішенням. Набутий капітал може також становити перший, початковий інвестиційний раунд для компанії, яка шукатиме набагато більші фінансування у довгостроковій перспективі.

Найчастіше в обмін на забезпечення компанії фінансовими ресурсами ділові ангели отримують частку в капіталі компанії. У випадку інвестицій у проєкти або компанії на ранніх стадіях розвитку, бізнес-ангели не включають такі частки у капітал на момент поставки. Швидше, для наданого фінансування вони включають боргові інструменти з можливістю конвертувати ці інструменти у власний капітал у майбутньому.

Отже, в Україні необхідно розвивати потужну мережу бізнес-ангелів для залучення інвестицій в усі види бізнесу, що допоможе вітчизняній економіці вийти на докризовий рівень інвестування.

Література

1. Малойван В.В. Інвестування бізнес-ангелами інноваційних проєктів в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. №1(4). С. 49-53.
2. **Моцар К., Титюк С.** Бізнес-ангели. Особливості діяльності бізнес-ангелів. Бізнес-ангели в Україні. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/business-angels/> (дата звернення 25.10.2020).
- Malec M.** Anioły biznesu. Jak działają? Gdzie szukać? URL: <https://www.private-equity.pl/anioly-biznesu-business-angels/> (дата звернення 25.10.2020).